

1.4. КОМПАРАТИВІСТИКА

УДК 811.111'276/5:004+811.161.2'276.5:004

Букач О.Ю.

ОСОБЛИВОСТІ ТЕМАТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛЕКСИКИ КОМП'ЮТЕРНОГО ЖАРГОНУ (на матеріалі англійської та української мов)

Предметом аналізу та міжмовного зіставлення в цій статті є нелітературна частина професійної підмови комп'ютерних технологій – *комп'ютерний жаргон*.

Даний аналіз логічно розпочати з чіткого визначення терміну *професійний жаргон*. Професійний жаргон, або “*професійні жаргонізми*”,¹ у термінах Л. Савицької, – це образно-експресивні, лаконічні слова та вислови, що мають нейтральні відповідники і побутують переважно в усному мовленні людей певної професії чи роду занять, об'єднаних спільністю інтересів, звичок, соціального стану. На думку Л. Крисіна, за своїм соціальним та комунікативним статусом професійні жаргони характеризуються суттєвою особливістю: “*носії професійного жаргону є диглосними (поліглосними): для невимушеного професійного спілкування вони використовують професійний жаргон, для офіційного, особливо писемного, спілкування – спеціальну підмову, а поза цими ситуаціями вони користуються літературною мовою, а також місцевим говором та просторіччям*”.²

Як і інші професійні жаргони, комп'ютерний жаргон має свою сферу застосування – спілкування спеціалістів з комп'ютерних технологій. Як засіб спілкування в даній сфері він виконує певні функції: ідентифікаційну (служує показником приналежності людини до числа професіоналів), рідше езотеричну (виступає засобом відчуження від неспеціалістів). Однак частіше за все жаргон використовується з метою підвищення виразності мовлення, для передачі емоцій і оцінки. Можна припустити, що лексичний склад комп'ютерного жаргону та його тематична структура можуть вказувати на ті аспекти професійної діяльності, які є емоціогенними або традиційно

заслуговують тієї чи іншої оцінки. Як зазначає О.О. Тараненко, *“особливістю професійних жаргонізмів є відсутність системності в їх функціонуванні, лаконічна образність, здатність до проникнення в інші професійні лексичні системи, в побутове розмовне мовлення і навіть у спеціальну літературу”*.³

Представляється доцільним виділити дві найважливіші особливості, які відрізняють комп'ютерний жаргон як підсистему мови, – висока швидкість відновлення арсеналу жаргонізмів і незначний шар жаргонізмів, використовуваних окремим носієм комп'ютерного сленгу. Як пише Ф.О. Смірнов у своїй статті **“Мова спілкування комп'ютерників: потреба в афіліації або дещо більше”**, *“значний обсяг виразних засобів приводить до того, що більшість комунікантів використовує лише малу їхню частину”*.⁴ Так, онлайн-словники комп'ютерного сленгу нараховують більше 1600 лексичних одиниць. Природно, таким арсеналом жаргонізмів не володіє навіть комп'ютерник з дуже великим стажем. Як зазначає О. Єрмакова, *“на використання комп'ютерного жаргону впливають, у першу чергу, компетентність і вік комунікантів”*.⁵

Дане дослідження тематичних груп має зіставний характер: для порівняння були взяті англійська та українська жаргонна комп'ютерна лексика. З цих двох порівнюваних лексичних систем англійська займає домінуюче положення в сфері комп'ютерних технологій, в той час як українська відчуває на собі помітний вплив комп'ютерних англіцизмів. Неоднаковий статус цих двох жаргонних систем дозволяє прогнозувати відмінності в їх тематичній структурі.

Проведена класифікація за тематичною ознакою дійсно виявила відмінності в організації жаргонної лексики обох мов. Однак як в англійському, так і в українському комп'ютерному жаргоні виділяються основні тематичні групи (ТГ):

1. Людина, що має відношення до світу комп'ютерів.
Людина, що надає перевагу чому-небудь у світі комп'ютерів.
2. Робота з комп'ютером.
Невдачі у роботі з комп'ютером.
3. Складові частини комп'ютера.
4. Назви програмних продуктів, команд, файлів.
4.1. Комп'ютерні ігри.
5. Інтернет.

Розглянемо кожну із вказаних груп жаргонізмів більш детально.

ТГ1. Людина, що має відношення до світу комп'ютерів

Дана група слів може бути визначена лише розвернутим реченням, тому що вона охоплює найменування комп'ютерних спеціалістів багатьох сфер, а також користувачів. ТГ1 являє собою розгалужені систему, в яку входять:

а) гумористичні вторинні номінації, паралельні терміна-назвам професій: *прогер* – *softy*; “програміст” – *sys-frog*, *system jock*; *сапог* – “системний програміст”; *юзверь*, *усер* (від англ. *user*) – “користувач”, *железячник*; *ironmonger* – “електронщик”;

б) номінації, що не мають аналогів у термінології і що дають більш детальну типологію людей, зв'язаних з комп'ютерами: *doco* – “людина, яка пише документацію”; *банищик* – “людина, яка займається банерами”; *netter*, *tourist* – “користувач Internet” (два останніх жаргонізми можуть розглядатися як сполучна ланка з ТГ5);

в) оціночні жаргонізми типу *flamer*, *pain in the net* – *флеймер* (неодобр.), “конфліктний користувач мережі”; *script kiddie* (зневаж.) – “недосвідчений зломщик, що використовує для своєї діяльності готові програми”; *lurker* (ірон.) – “учасник мережевого форуму, який рідко надсилає свої повідомлення, але читає всі чужі”; *декодер* (ірон.) – “програміст, що намагається розібратися в чужій програмі”. В числі пейоративів переважають одиниці, що виражають типологічну ознаку “некомпетентність”, наприклад: *read-only user*, *weasel*, *twink*, *munchkin* (в англійській мові), *чайник*, *сакер*, *ламер* (в українській мові). Їм протистоїть підгрупа жаргонізмів-меліоративів, що виражає вищу оцінку майстерності в роботі з комп'ютером: *guru*, *wizard*, *lord high fixer*, *superprogrammer*, *superuser* та ін. (в англійській мові) – *гуру*, *продвинутий юзер* (в українській мові).

В окрему підгрупу (1.1) виділяються назви прихильників будь-якої операційної системи (*UNIX weenie* – *юніксоїд*: користувач UNIX), мови програмування (*насильник*: програміст на C), типу комп'ютера (*яблучник*: користувач комп'ютера Apple Macintosh), комп'ютерних ігор (*muddie* – *квاکер*: “людина, яка любить ігри MUD, Quake” (останні приклади пов'язують групу 1.1 з 4.1).

Виокремлююча риса англійського жаргону – наявність у ньому синонімічних визначень людей, занадто захоплених

комп'ютером (комп'ютерних фанатиків): *computer geek, gweep, troglodyte, turbo-nerd, spod, propeller-head* і т.д. В українській мові подібні найменування відсутні через те, що надмірне захоплення деяких людей комп'ютерами в українському суспільстві не усвідомлюється як проблема.

ТГ2. Робота з комп'ютером

Назва даної групи має на увазі найменування дій людини та відповідних дій комп'ютера.

До першої категорії відносяться дієслова типу *beam* – **намилити**: “надіслати електронною поштою”; *burn* – **полірувати**: “вдосконалювати написану програму”; *scrog* – **грохнути**: “зіпсувати, стерти інформацію”. Прикладами жаргонізмів другої категорії можуть слугувати лексеми *grovel* – **ворушитися** (про програму): “виконувати дію уповільнено, але не втрачаючи працездатності”; *breakpoint* – **брякпойнт**: “місце зупинки в роботі програми”; *barf* – **лятися**: “видавати повідомлення про помилки”; *handshaking* – **знюхалися**: “ситуація успішного встановлення зв'язку модемами”.

Деякі дієслівні одиниці другої тематичної групи мають значеннєві відповідності в ТГ1, найчастіше слова того ж кореня, наприклад: *crack(v.)* – *cracker(n.)*, *geek out(v.)* – *geek(n.)*, **гамитися** – **геймер** і т.п. Таким чином, одиниці різних тематичних груп, об'єднані семантичною подібністю й приналежністю до однієї словотворчої парадигми, зв'язані між собою як елементи різних підсистем у складі єдиної жаргонної системи.

Підгрупа 2.1 представлена жаргонізмами типу *chock* (про програму) – “сприйняти введені дані як неприпустимі”; **бізевати** – “безуспішно додзвонюватися” (про модем); **взглюкнути** – “дати збій” (про програмне забезпечення). Серед них багаточисленними є одиниці, що характеризують неробочий стан системи: *hung, wedged, gronked, tanked, off the trolley, catatonic* – **залип, вис, кататонія**. В англійській мові існує також типологія помилок. Так, лексеми *thinko, braino, typo, mouso, scanno* утворені на основі єдиної моделі з використанням сленгового суфікса *-o*, мають на увазі, відповідно, помилки людини, ходу його думки, друку, миші, сканера.

На стику груп 2.1 и 1 знаходяться назви недосвідченого користувача комп'ютера, такі як *bagbiter, loser* – **лузер, інвалід-юзер**.

У жаргоні обох мов найбільш широко представлена саме лексика другої тематичної групи. В лінгвістиці прийнято вважати, що слова в мові виникають для найменування тих явищ дійсності, які актуальні та цікаві для обговорення. Тонкощі роботи з комп'ютером являють собою інтерес для професіоналів і підлягають всебічному обговоренню, при цьому активізується процес утворення жаргонних номінацій.

ТГЗ. Складові частини комп'ютера

Дана група жаргонізмів охоплює назви деталей комп'ютера та периферійних пристроїв. Всі ці поняття мають паралельні визначення в термінології. Однак якщо співставити будь-яке слово з даної групи і відповідний йому термін, то можна помітити, що за умови збігу денотату жаргонне слово відрізняється наявністю додаткових конотативних сем експресії або оцінювання. Оцінці підлягає якість апаратного забезпечення, його функціональність і сучасність, що видно з прикладів: *криве* – *гнути залізо*; *глюкало* – “апаратне забезпечення, що погано працює”; *baroque* – “громіздке” (про апаратне забезпечення); *steam-powered iron* – “застарілий, але надійний пристрій”; *tired iron* – *металолом, дрова*: “застарілий пристрій”.

Окрім оціночних жаргонізмів, у ТГЗ відмічені експресивні одиниці, результат словесної гри, що відображають прагнення носіїв жаргону надати яскравості та новизни звичним назвам: *toaster* – “периферійний пристрій”; *tree-killer* – *дрюкалка*: “принтер”; *момед, мильниця* – “модем”; *Миша* – “миша”; *ЛТП* – “порт LPT”.

У цілому в ТГЗ, достатньо нечисленній за своїм складом, так само, як і у всіх інших тематичних областях, англійському жаргону притаманна більш значна розробленість тематики і репрезентативність жаргонних одиниць.

ТГ4. Назви програмних продуктів, команд, файлів

Для команд і файлів у жаргоні існують юмористичні найменування, семантика яких відображає відтінок жартівливості. Наприклад, *tarball* – *тарбол*: “архів файлів з розширенням .tar”; *гіфчик* – “файл з розширенням .gif”; *three-finger salute* – *трипальцевий салют*: “команда перезавантаження”; *wallpaper* – *простирадло, онуча*: “файл із лістингом програми”; *bit-bucket* – *мотлохівник*: “корзина”.

Жаргонні назви програмного забезпечення мають, у свою чергу, яскраво виражені емоційно-оцінювальні конотації. Люди,

які використовують продукти, всебічно їх оцінюють, і особливо яскраво це відображає англійська жаргонна система, яка містить широкий діапазон характеристик програм за різними критеріями. Можна виокремити ряди якісних прикметників, розташованих за спаданням або підвищенням будь-якої ознаки. Два з них відображені на нижче поданій схемі, де шкала ознак вибудовується відносно норми у напрямленні розгортання позитивної або негативної оцінки: ненадійність, надійність, норма, нефункціональність, функціональність:

broken – flaky – dodgy – fragile – brittle

solid – robust – bulletproof – armor – plated

brain – dead – bogus – crocky – funky –

well – behaved – clever – winning – cuspy – whizzy – elegant

В українському жаргоні також є оціночні жаргонізми атрибутивного характеру, в основному дерогативного, але вони не співвідносяться один з одним за ступенем вираженості якості у денотата. Порівняйте наступні визначення програми: *багіста*, *глючна*, *гнила* (ненадійна в роботі), *ліва* (невідомого походження), *халявна* (що поширюється безкоштовно). В цілому жаргонних характеристик програм в українській мові було відмічено значно менше, ніж в англійській. Декотрі з перелічених прикладів (такі, як *гнила*, *ліва*, *халявна*) ілюструють перехід лексичних одиниць з одного жаргону до іншого з незначними змінами значення; це явище можна розглядати і як взаємодію елементів, що входять до складу інтержаргону.

Тематика четвертої групи охоплює також назви різних операційних систем (скорочено – ОС). Конкуренція ОС на комп'ютерному ринку породила жаргонізми типу *Windoze – віндозз* (ОС Windows), *weenix – унюх* (ОС UNIX), створені противниками тієї чи іншої системи. На сьогодні декотрі операційні системи практично не використовуються, у зв'язку з чим їх жаргонні назви втратили свою актуальність і мають тенденцію до застарівання. Прикладами можуть слугувати жаргонні назви ОС MS DOS (*Domestos – масадос*), OS/2 (*half-an-OS – напіввісь*).

Лексика комп'ютерних ігор (4.1) має більш вузьку соціальну базу: носії жаргону, що не грають в ігри, не володіють більшою її частиною. Загальновідомі лише жаргонні назви видів комп'ютерних ігор: *Dungeon-and-Dragons-like – бродилка*, *стрілялка* та ін., за умов створення яких мотивуючим фактором

служувала яка-небудь відрізняюча риса ігор. Згадувані вище жаргонізми з суфіксом *-к-* являють собою приклад використання нелітературних словотворних елементів – продуктивного способу утворення комп'ютерних жаргонізмів.

Прихильники комп'ютерних ігор створили в своєму середовищі назви героїв, ігрових ситуацій і багато інших, які не наводяться тут з причини свого периферійного положення в лексиці комп'ютерного жаргону. Ці назви вирізняються своєю яскравою приналежністю до мовного субстандарту і не мають кореляції з термінологією. Через відсутність літературного еквівалента ці жаргонізми беруть на себе номінативну функцію термінів.

На пересіченні багатьох слів третьої та четвертої тематичних груп знаходяться різні жаргонні назви комп'ютера, який, як відомо, містить як апаратне, так і програмне забезпечення.

Жаргонізми даного ряду дають оцінку (*confuser* – **бандура**) або пропонуть більш експресивний (*fuzzbal* – **компухтер**, **керогаз**), образний (*beige toaster* – **числогриз**), грубувато-занижений (**нісюк**) варіант визначення цього ключового професіонального поняття. Особливо для цього використовуються лексичні ресурси інших мовних підсистем (у випадках **бандура**, **керогаз**), коли у слова на додаток до того значення, що вони вже мають, виникає ще одне.

Деякі англійські одиниці несуть у своєму значенні додаткову сему, що повідомляє про будь-які якісні відмінності одного комп'ютера від інших. Таким чином, одиниці *toaster-toy*, *bitty box* (“застарілий, маленький комп'ютер”), *home-box* (“домашній комп'ютер”), *big iron*, *dinosaur* (“застарілий великий комп'ютер”), *green machine* (“комп'ютер для військових цілей”), *web toaster* (“комп'ютер-сервер”) стоять у відношенні часткової синонімії до термінів *computer*, *PC*. Дані жаргонізми, структуровані за різними ознаками, є гіпонімами, а жаргонні одиниці, що їх об'єднують *machine*, *box*, – гіперонімами. Лексичне значення останніх повністю збігається із значенням терміна *computer*. В українській мові членування поняття “комп'ютер” і його подальша конкретизація в жаргоні відсутні.

ТГ5. “Интернет”

Як зазначає О. Войскунський, “мережа Інтернет принесла з собою нові форми існування мови, нові модуси комунікації, стереотипи мовленнєвої поведінки.”⁶ Тематична група слів, що

утворилася протягом останніх років і яка семантично пов'язана з Інтернетом, зникається, з одного боку, з ТГ4 (в загальній частині лежать одиниці, подібні *spider* – **шукалка**: “програма-пошукник”), з іншого боку – з ТГ4 (тут об'єднуючими виступають жаргонізми типу *surf* – **ходити**: “пересуватися в Інтернеті”). Ядро жаргонної лексики цієї групи виражає поняття, специфічні для всесвітньої мережі: *cobweb site* – “застарілий сайт, що не оновлюється”; *whack-a-mole windows*, *spam* – “назви різних видів нав'язливої реклами в Інтернеті”; *gun* – **відстрелити**: “відключити від мережі”; **хом'як** (від англ. *home page*) – “домашня сторінка”.

Внаслідок того, що Інтернет – відносно нове явище, особливо в Україні, ТГ5 включає до себе нещодавно створену дану лексику, жаргонні неологізми, що відповідають моделі “нове означаюче для нового означуваного”. В ряді випадків вони є не тільки новими, але й єдиними найменуваннями реалій, що не мають визначення в термінології. Пор.: **Ірка** – “програма для публічного інтерактивного спілкування в мережі”, мотивовано англ. *IRC (Internet Relay Chat)*; **Аська** – “програма для приватного інтерактивного спілкування в мережі”, мотивовано англ. *ICQ (I seek you)*; **скачувати, зливати** (відповідає англ. *download*) – “переносити інформацію з мережі на свій комп”. Через відсутність адекватного терміна подібні жаргонізми, аналогічно одиницям ТГ 4.1, виконують номінативну функцію, яка є традиційно притаманною термінології.

Крім розглянутих вище тематичних груп, що є присутніми в обох мовах, в англійській мові виділяється сукупність слів, об'єднаних тематичним критерієм “Комп'ютерні злочини”. Змістовна сторона жаргонізмів цієї групи пов'язана із проблемою несанкціонованого доступу й поширення вірусів. Вхідні в неї одиниці різних граматичних категорій являють собою розгалужену систему, у якій диференціюються:

а) зломники чужих систем (*dark-side hacker* – “злочинний зломник”; *samurai* – “легальний зломник”; *warez kiddies*, *warez doods* – “недосвідчені зломники, що використовують для своєї діяльності готові програми”);

б) програми для злому (*sniffers*, *exploits*, *attacks*, *icebreakers* й ін.) (відмінність між програмами складається в їхньому призначенні й у способі проникнення в чужу мережну область або систему);

в) способи одержання несанкціонованого доступу (*social engineering, team attack*) і псування системи (*crashing a kernel, smashing a stack, getting root*);

г) комп'ютерні віруси (*Trojan horse, worm*).

Елементи описуваної групи мають різну оціночну конотацію, що варіюється від схвальної (*samurai*) до негативної (*dark-side hacker*) і презирливої (*script kiddie*).

Нові технології комп'ютерного піратства проникають і до України, де носії комп'ютерної підмови використовують у мові на дану тему транслітеровані й транскрибовані англійські терміни, а в письмовій мові включають їх в український текст без зміни графіки. Так, у текстах телеконференцій були відзначені наступні приклади слововживання: **фркінг** (від англ. *freaking*) – “підключення до телефонних ліній”; **warez'у** (від англ. *warez*), **cracks** (“...у кого є *cracks*?”) “програми-зломники”. Подібні словоформи носять нерегулярний характер і, мабуть, ще не освоєні системою української мови.

Українські жаргонізми типу **колупнути, ломанути** (“зламати програму”), **фомка, ломик** (“програма для злому”) також допускають можливість індивідуальної словотворчості – підбір синонімічних жаргонізмів-метафор, що мають подібну підставу для переносу, словотворчі й фонетичні варіанти. Подібні жаргонні одиниці не можуть бути ядром тематичної групи через свою нестійкість.

Жаргонні назви, об'єднані семою “комп'ютерний вірус”, також нечисленні в українській мові й носять запозичений або мотивований характер: **хробак** (від англ. *worm*), **зараза** (від англ. *virus*).

В англійському комп'ютерному жаргоні виділяється також група слів, що умовно можна озаглавити “**Бюрократія**”. У неї входять найменування осіб, що підпадають під цю категорію (*suit, droid* – “чиновник”; *mangler, veeblefester* – “керівник”; *lion food* – “персонал керування IBM”), і деяких особливостей спілкування з ними (*lobotomy* – “формальний курс навчання під управлінням чиновника”; *SNAFU principle* – “нерозуміння між розроблювачами й начальством” та ін.).

В українському жаргоні не відбиті протиріччя між творцями програм і їхніх керівників. Можна припустити, що конфліктні відносини розроблювачів з начальством або замовником не характерні для українських комп'ютерних фахівців.

Слід зазначити, що найменування осіб інших професій, що має місце в даній групі англійських жаргонізмів, не характерне в цілому для професійного жаргону. Взагалі: у процесі аналізу тематичної організації жаргону комп'ютерних технологій звертає на себе увагу наявність у його складі неспеціальних понять. Як приклад можна навести жаргонізми *поюзаний* (“колишній у вживанні”), *имхо* (“по-моєму”), *лузер* (“невдаха”), а також англійські: *beta* (“перевірка кого-небудь, чого-небудь”), *epsilon* (“дуже маленький”), *frob* (“дрібний предмет”), *gonk* (“обманювати”). Ці й подібні лексичні особливості мови комп'ютерників у розмові на неспеціальні теми показують, що тематика комп'ютерного жаргону обох мов виходить за рамки професійних понять.

Крім того, лексеми *рульоз*, *рульозний* (“добре, гарний”), *кривий* (“неякісний”), *юзати* (“користуватися чим-небудь”), *ламер* (“людина, недосвідчена у якій-небудь галузі”) до теперішнього часу втратили статус одиниць професійної мови й увійшли до складу загального жаргону.

В англійській мові спостерігається аналогічний процес взаємообміну лексикою між різними професійними й груповими жаргонами, а також загальним сленгом. Комп'ютерний жаргон сприйняв багато елементів з інших нелітературних соціолектів (про що свідчать словникові етимологічні нотатки) і сам є джерелом нових слів для інших мовних систем. Прикладом можуть служити сленгізми *down* (“непрацюючий”), *crash* (v.) (“відключитися”: про будь-які механізми, прилади), які прийшли в сферу загального вживання з комп'ютерного жаргону.

Таким чином, англійський комп'ютерний жаргон відрізняється більш розвиненою тематичною організацією в порівнянні з українським, у ньому виявлена більша кількість тематичних груп. Згідно з Ф.О. Смирновим, “загальні для жаргону обох мов тематичні області відрізняються в англійській мові більшою широтою охоплення дійсності, представленістю лексичних одиниць і структурною досконалістю”.⁷ Словниковий склад українського жаргону несе в собі ознаки впливу англійського: у ньому присутні запозичення, семантичні й структурні кальки, напівкальки. Сучасний комп'ютерний жаргон, за влучним виразом О. Войсунського, нагадує “кириличну латиницю”.⁸

Загальні для двох мов тематичні групи охоплюють ті сфери професійної діяльності, які найбільш активно обговорюються й піддаються оцінці в середовищі комп'ютерних фахівців незалежно від національності й місця проживання. Це наступні теми: спілкування людини з комп'ютером, учасники цього спілкування, апаратне й програмне забезпечення, Інтернет.

Аналіз комп'ютерного жаргону у функціональному аспекті виявив наступні його основні функції:

- а) експресивна (створення образного, виразного найменування поняття, що вже має нейтральне позначення в термінології);
- б) емоційно-оцінна (передача відносин носіїв жаргону до називаного об'єкта);
- в) функція категоризації й систематизації (для фактів і понять, особливо актуальних у свідомості носіїв жаргону, у ньому виробляються деталізуючі номінації; у результаті називаний об'єкт членується, утворюється багато родо-видових відносин);
- г) номінативна (позначення нового поняття, заповнення термінологічних лакун).

Деталізація означуваного й поділ його на видові категорії зближує комп'ютерний жаргон з молодіжним, для якого характерне подібне мовне членування особливо актуальних понять.

На думку П. Лихолітова, *“номінативна функція комп'ютерного жаргону обумовлена тим, що розвиток термінологічної сфери комп'ютерних технологій, особливо в області телекомунікацій, відстає від розвитку самої галузі, і номінативну функцію термінології бере на себе жаргон”*.⁹

Відзначені в комп'ютерному жаргоні оціночні одиниці дозволяють зробити висновок про те, яка сторона діяльності відіграє в даному професійному колективі найважливішу роль і, відповідно, оцінюється позитивно або негативно. Високу оцінку викликає компетентність людини у своїй сфері, надійність апаратного й програмного забезпечення. Для комп'ютерних програм велике значення також має стрункість алгоритму, функціональність. Відсутність перерахованих якостей викликає несхвальну оцінку.

Розходження в тематичному членуванні англійських і українських жаргонів є відбиттям соціально-культурних розходжень двох країн. Негативні сторони комп'ютеризації

(злочини в кіберпросторі, надмірна захопленість комп'ютером) яскравіше проявляються в американському суспільстві (де й сформувався англійський комп'ютерний жаргон) внаслідок випереджального розвитку комп'ютерних технологій. Жаргонна лексика також указує на розходження у взаєминах розроблювачів програм і їхніх керівників у США й Україні.

Елементи тематичних груп комп'ютерного жаргону вступають один з одним у системні відносини (гіпонімії, гіперонімії, синонімії), утворюють словотворчі гнізда. В англійському жаргоні системна організація більш досконала, ніж в українському.

Як в українському, так й в англійському комп'ютерному жаргоні є слова, що позначають реалії непрофесійної сфери, але вживані переважно носіями комп'ютерної підмови. Обидва соціолекта є джерелами поповнення лексики молодіжного жаргону й загального сленгу у своїх мовах. З іншого боку, присутність у складі розглянутої підмови одиниць інших жаргонів й утворених за нелітературними моделями власне комп'ютерних жаргонізмів говорить про вплив на цю підмову декількох нелітературних мовних систем – просторіччя, інтержаргону, сленгу. Таким чином, комп'ютерний жаргон є прикладом взаємодії субстандартних мовних утворень і взаємопроникнення їхніх лексичних одиниць.

ПОСИЛАННЯ ТА ПРИМІТКИ

1. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг. – К.: Критика, 2005. – С. 37.
2. Крысин Л. Социоллингвистические аспекты изучения современного русского языка. – М., 1989. – С. 45.
3. Тараненко О.О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови // Мовознавство. – 2001. – № 4-5. – С. 39.
4. Смирнов Ф.О. Язык общения компьютерщиков: потребность в аффилиации или нечто большее? // Актуальные проблемы культуры речи. – 2003. – № 6. – С. 54.
5. Ермакова О.И. Семантические процессы в современном молодежном жаргоне // Поэтика. Стилистика. Язык и культура. – 2001. – № 2. – С. 24.
6. Войскунський О. Розвиток мовленнєвого спілкування як результат застосування Інтернету // Збірник наукових праць. – К., 2001. – С. 174.
7. Див. пос. 4, с. 55.
8. Див. пос. 6, с.175.
9. Лихолитов П.В. Компьютерный жаргон // Культура речи. – 1997. – № 3. – С. 43.
10. <http://jargon.dax.ru/>
11. <http://slovar.prometey.org/dictionary/d13/letter/23.html>